

Terapi hakkında bilinmesi gerekenler

- › Dil gelişimi bozuklukları kendiliğinden geçmez, çocuk büyüdükçe düzelmez. Bu rahatsızlığa sahip çocukların en kısa zamanda yetkili bir dil ve konuşma terapistine götürülüp kendilerine özel bir terapiye başlatılması gerekir. Okulda sunulan programlar ve evde verilecek destek yeterli değildir.
- › Terapi için gereken sevk kağıdı, aile hekimi, çocuk doktoru veya kulak burun boğaz uzmanından alınabilir.

Terapist seçimi

- › Çocuğun aile dilini bilen bir dil terapisti elbette tercih edilmelidir. Fakat bu her zaman mümkün olmamaktadır. Yine de terapi yapılmalı, çokdilli bir terapist aramakta ısrar edilmemelidir.
- › Çocuğunuza acilen ihtiyacı olan dil edinimi desteğini, aile dilini bilmeyen bir terapist de verebilir. Anne babanın yardımı ve özel bilgisayar programları gibi materyaller sayesinde zaman içinde çocuğun aile dilini de terapiye dahil etmek mümkündür.

Nr. 3 – Çokdillilik böyle bir şey
... dil gelişimi bozukluğu olsa da, olmasa da

Bu seride yayınlanmış olan diğer el ilanları ve kaynaklar listesi, aşağıdaki linkten temin edilebilir:
www.leibniz-zas.de/bivem

El ilanlarımız diğer dillerde de mevcuttur.

TAVSİYE EDİLEN KAYNAKLAR

Doreen Asbrock u. a.:

»Sprachentwicklungsstörungen bei Mehrsprachigkeit. Entscheidungshilfen für die Früherkennung in der Kinderarztpraxis.« ProLog, 2013.

BIVEM

YAYIMLAYAN

BIVEM – Berliner Interdisziplinärer Verbund
für Mehrsprachigkeit

c/o Leibniz-Zentrum Allgemeine Sprachwissenschaft
Schützenstraße 18 | 10117 Berlin

DANIŞMANLIK HİZMETLERİMİZ

www.leibniz-zas.de/bivem

İLETİŞİM VE SİPARİŞ

bivem@leibniz-zas.de

GEFÖRDERT VON

beim Berlin

Senatsverwaltung
für Wirtschaft, Technologie
und Forschung

Bundesministerium
für Bildung
und Forschung

T T

BIVEM

Çokdillilik böyle bir şey
... dil gelişimi bozukluğu
olsa da, olmasa da

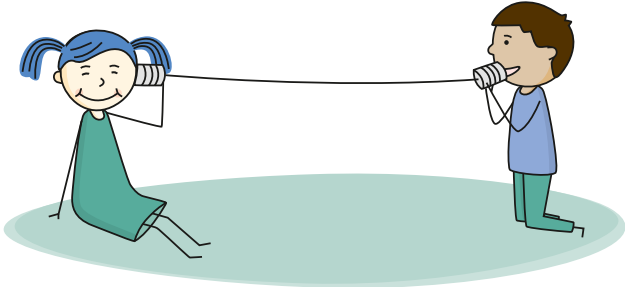
3

YAŞAM İÇİN BİLİM

Aileler ve uzman pedagojik personel için
Gerçekler – Araştırmalar – Bilgiler

Dil gelişimi bozukluğu nedir?

- › Dil gelişimi bozukluğu*, bir çocuğun dil ediniminin yaştlarından geride olması durumudur. Bu sorunlar, çocukta işitme sorunu, zeka geriliği, nörolojik ve sosyal-duygusal bozukluklar olmadığı halde görülen bozukluklardır. Çok farklı dil gelişimi bozuklukları mevcuttur.
- › Kimi çocuklar telaffuzda zorlanırken, kimilerinin sorunu kelime haznesi, kimininki de dilbilgisi kurallarıdır. Kimi zaman birden fazla bozukluk bir arada görülür. Sıklıkla görülen bir durum, çocuğun duyduğunu doğru anlamasıdır.
- › Çocuğun yaşı ilerledikçe semptomları değişebilir. Aynı çocuk dört yaşında kelime haznesi gelişiminde, beş yaşında dilbilgisi kurallarında, altı yaşında okuma yazma öğrenmekte zorlanabilir.

Çokdillilik dil gelişimi bozukluğuna neden olabilir mi?

- › Hayır, çokdillilik dil gelişimi bozukluğuna yol açmaz. Dil gelişimi bozuklukları çoğunlukla doğuştandır. Çokdilli çocuklar dil gelişimi bozukluklarına tekdilli çocuklardan daha fazla yakalanmaz.

Çokdilli çocuklardaki dil gelişimi bozuklukları ne şekillerde ortaya çıkar?

- › Dil gelişimi bozukluğu, çocuğun edindiği tüm dilleri kapsar. Fakat bozukluğun şiddeti ve semptomları her dilde farklı olabilir.

Çokdilli çocuklardaki dil gelişimi bozuklukları tekdilli çocuklardakinden daha ağır mıdır?

- › Hayır. Yapılan araştırmalar, çokdilli çocukların dil gelişimi bozukluklarının tekdilli çocuklardan daha ağır olmadığını göstermektedir. Burada şöyle bir yanlış anlama sözkonusudur. Sıklıkla, ancak dil gelişimi bozukluğu çok ağır olan çocukların rahatsızlığı teşhis edilmekte, daha hafif bir bozukluktan muzdarip olan çocukların problemi ise haksız yere çokdilliliğe atfedilmektedir.

Dil gelişimi bozukluğu olan çocuklar birden fazla dil öğrenebilir mi?

- › Evet. Dil gelişimi bozukluğu olan çokdilli çocuklar, her iki dili, bir tek dili öğrenecekleri seviyede öğrenirler. Dil edinimi çokdillilik sebebiyle sekteye uğramaz.
- › Hiçbir şekilde yapılmaması gereken, dil edinimini kolaylaştıracağım diye dillerinden birini çocuğun »elinden almak«tır. Bu, çocuğu o zamana kadar edinilmiş becerilerden ve gelecekte ortaya çıkacak fırsatlardan yoksun bırakmak demektir. Ayrıca böyle bir hareketin geri kalan dil(ler)deki beceriyi ilerleteceğine dair bir kanıt da yoktur.

* Burada kast edilen, %7 çocuğun muzdarip olduğu Özgül Dil Bozukluğu rahatsızlığıdır.

Teşhis hakkında bilinmesi gerekenler

- › Teşhis koyarken dil edinimine dair bilgiler dikkate alınır. Terapist anne-babaya şu gibi sorular sorar:
  - Çocuk Almanca'yı ne zamandır öğreniyor?
  - Aile dilindeki gelişim seviyesi ne durumda?
  - Her iki dilini ne kadar duyuyor ve konuşuyor?
- › Bu kriterler, bir dil gelişimi bozukluğunun sözkonusu olup olmadığını belirlenmesine yardımcı olur. Ancak kesin karar vermek kolay olmadığı için, çokdilli çocuklar her iki dili duyup konuşma imkanlarıyla orantılı bir dil gelişimine sahip oldukları halde gelişim bozukluğu gösteriyor sanılabilmektedir. Zaman zaman da, gerçekten var olan bir dil gelişimi bozukluğu, çocuk sıradan çokdillilik hataları yapıyor sanılıp gözden kaçırılabilir.
- › Teşhisi aksatan bir diğer etken, aile dillerindeki edinim seviyesini anlamakta kullanılan testlerin yetersizliğidir. Çoğunlukla, çocuğun sadece bir dildeki seviyesi test edilebilmektedir.

